

*Краснощок Аріна Русланівна,
учениця 9-го класу Опорного закладу освіти Богуславського
академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Обухівського району в
Київській області;*

*Керівник: Красносільська Ольга Анатоліївна, вчитель географії
Опорного закладу освіти Богуславського академічного ліцею №1,
Богуславської міської ради Обухівського району в Київській області*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Війна в Україні – це не просто регіональна криза, у неї є далекосяжні наслідки, які торкаються регіонів України та світу. Воєнні дії спричинили катастрофічні зміни у світовій економіці. Збитки спричинені цим конфліктом поширилися на ринок сировини та енергетики. У зв'язку зі зниженням або припиненням видобутку та постачання газу та нафти, світові ціни на ці ресурси зросли. Крім того, санкції та торговельні обмеження між Україною та деякими країнами також позначилися на світовій торгівлі та інвестиціях. Україна втратила своє місце на світовій економічній арені [2].

Осередком бойових дій на території держави стали Донецький, Північно-Східний, Столичний, Придніпровський та Причорноморський економічні райони України.

Галузева структура економіки України зазнала величезних збитків з початку повномасштабного вторгнення, серйозно постраждали або зруйновані 25 великих виробництв [7]. Серед них:

- підприємства металургії (Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча – зупинив свою роботу, металургійний комбінат «Азовсталь» – повністю зруйнований);

- підприємства важкої промисловості (Авдіївський коксохімічний завод – знищений і відновити його буде дуже важко);

- підприємства харчової промисловості (ПРАТ «Монделіс Україна» виробник шоколадних виробів, печива, цукерок та жувальної гумки – розграбований та сильно пошкоджений, компанія «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед» – зазнала пошкоджень, але відновила свою діяльність по виробництву напоїв);

- портова галузь (працює тимчасовий морський коридор, з 18 морських портів України працюють тільки порти в Одеській області, морський порт Миколаїв та Спеціалізований морський порт «Ольвія» наразі є заблокованими) [6];

- нафтопереробна галузь (Кременчуцький НПЗ – повністю знищений) [4].;

- авіаційна галузь (пошкоджено 19 з 35 аеродромів, в аеропорті «Антонов» знищено надважкий транспортний літак «Мрію»);

- енергетичний сектор (Каховська ГЕС – неможливо відновити споруду) [1];

- машинобудування (ДП «Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект» – зазнав значних пошкоджень);

- хімічна галузь (знищено або пошкоджено практично всі ключові підприємства. ТОВ «ОБІО» (Торгова марка Izovat) був пошкоджений, але відновив роботу);

- сільськогосподарська галузь(пошкоджено або знищено 109,6 тисяч одиниць сільськогосподарської техніки);

- житловий сектор (пошкоджено 167,2 тис. об'єктів житлового фонду).

Окрім галузевої структури, війна впливає на загальну економічну ситуацію в Україні. Зниження інвестицій та невпевненість іноземних партнерів призвело до зменшення економічного зростання та погіршення соціально-економічної ситуації. Падіння економіки України за час вторгнення – було найбільшим за всю історію країни. Утім, воно було меншим, ніж очікувалося на початку вторгнення, завдяки високій здатності бізнесу до адаптації, а також стійкості енергетичної системи.

Повномасштабна війна суттєво скоригувала просторове планування в Україні. Східні регіони та громади зазнали деградації, забруднення та руйнування. Війна вплинула на територіальну структуру економіки, змінилася географія економічної активності та регіональні пріоритети. Як наслідок – відбулася релокація виробництв.

Так, як збереження підприємницького потенціалу, зокрема виробничого, є критично важливим для підтримки економіки України, одним з найважливіших кроків уряду стала програма релокації (переміщення) підприємств із зони бойових дій, яку впровадило Міністерство економіки України наказом від 07.03.2022 р. № 391-22. В рамках цієї програми, підприємства мали можливість перевезти своє майно до однієї з дев'яти запропонованих областей, згідно з поділом на економічні райони. Райони були вибрані з метою створення безпечних та сприятливих умов для розвитку підприємництва та збереження виробничого потенціалу. Вони мають перспективи для економічного зростання та надання бізнесу максимальних можливостей. Це області з розвинутою інфраструктурою, доступним транспортним сполученням і кваліфікованою робочою силою.

Найпопулярнішими напрямками для переїзду стали маршрути «Київ – Одещина» – 350 компаній обрали цей напрямок, «Дніпропетровщина – Київ» – 300 компаній, «Київ – Харківщина» 289 компаній. Релокування відбулося і в західні райони України, завдяки своєму потенціалу та стратегічному значенню, в майбутньому ці райони можуть стати центром економічного розвитку [5].

Релокація бізнесу дозволить підприємцям уникнути ризиків, пов'язаних з обстрілами та руйнуванням інфраструктури. Це особливо важливо, оскільки будівництво і розробленість ділових об'єктів може займати багато років. Релокація також дозволить підприємцям зберегти безпеку свого персоналу, які є найважливішим активом у будь-якій компанії. Релокація бізнесу може сприяти забезпеченню сталого функціонування підприємства навіть у складних умовах воєнного конфлікту. Переміщення у більш безпечні регіони може забезпечити доступ до джерел заробітку для підприємців та їх співробітників, що в свою чергу сприятиме зменшенню безробіття та підтримуватиме економіку країни. Загальна сума прямих задокументованих збитків [2].

Після перемоги України над росією Державна релокаційна програма буде і надалі сприяти стабільності та відновленню підприємств. Це дозволить місцевим господарським суб'єктам продовжити свою діяльність, забезпечувати робочі місця та сприяти економічному зростанню в регіонах.

Крім того, повернення підприємств до їх рідних міст сприятиме зміцненню соціального та економічного потенціалу цих місцевостей.

Список використаних джерел

1. Каховська ГЕС: що має знати про трагедію кожен / Освіторія. <https://osvitoria.media/experience/kahovska-ges-tragediya-yaku-vyvchatymutshkolyari/>
2. Київська школа економіки. <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-syagaye-151-2-mlrd-otsinka-stanom-na-1-veresnya-2023-roku/>

3. Київська школа економіки. <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-syagaye-151-2-mlrd-otsinka-stanom-na-1-veresnya-2023-roku/>
4. Кременчуцький НПЗ знову став мішенню російських атак | Економічна правда <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/1/706100/>
5. Релокація в Україні. Оpendатабот. <https://opendatabot.ua/analytics/relocation-in-war-2>
6. Реєстр морських портів України | АМПУ/ <https://www.usra.gov.ua/reyestr-po>
7. Росія заплатить – Київська школа економіки. <https://kse.ua/ua/russia-will-pay/>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.